

Bibliotheek voor zelfstudie
Het vraagstuk van de vakbeweging

M. Thorez
De politieke massastaking

www.MinisterieVanPropaganda.org

BIBLIOTHEEK

VOOR ZELFSTUDIE

HET VRAAGSTUK VAN DE VAKBEWEGING

XX

5.

M. Thorez

**DE
POLITIEKE
MASSASTAKING**

M. THOREZ

**De
politieke
massastaking**

Het artikel, dat wij hieronder publiceren, werd geschreven door Maurice Thorez, tijdens zijn verblijf in de gevangenis van Saint-Charles te Nancy, en gepubliceerd in het Januari-nummer 1930 van de „Cahiers du Bolchévisme”, onder het pseudoniem Germinal.

Het artikel getuigt van de verbazende politieke rijpheid waarvan Thorez toen reeds blijk gaf. Hij was in de gevangenis geworpen onder de regering Tardieu, in een tijd waarin de Franse reactionnaire bourgeoisie een binnenlandse politiek van ellende en arbeidersonderdrukking voerde, die gepaard ging met een buitenlandse politiek die hoofdzakelijk tegen de Sowjet-Unie gericht was.

Uit dit artikel blijkt vooral hoeveel gewicht de algemene secretaris van de Franse Partij hecht aan de strijd voor de kleinste eisen, zonder ooit te vergeten, dat iedere strijd voor de inwilliging van eisen verbonden moet worden aan de algemene strijd van de arbeidersklasse, waardoor haar politiek bewustzijn in het vuur van de actie wordt vergroot.

De staking het wapen van het proletariaat

De staking is altijd het voornaamste wapen van het proletariaat geweest. De staking is een bewuste uiting van de klassenstrijd.

Maar de stakingen zijn van zeer uiteenlopende aard wat betreft hun oorzaken, hun duur.

Het merendeel der stakingen breekt uit om zuivere beroepseisen, om loonkwesties en werktijden. Zij blijven vaak beperkt tot de arbeiders van één bedrijf en breiden zich slechts langzaam uit tot de arbeiders van eenzelfde industrie en tot die van eenzelfde streek of het hele land. Soms verloopt de lange of korte staking van een bedrijfstak betrekkelijk rustig; meestal kent ze heftige en zelfs bloedige episoden.

Voor een communist heeft iedere uiting van de klassenstrijd een politiek karakter. Dat geldt voor de meest elementaire bedrijfstakstaking. Iedere staking, zelfs de kleine, zelfs een, die uitsluitend uitgebroken is om economische en beroepsmotieven, heeft altijd een sociale en politieke kant. Daarvan overtuigen zich de arbeiders spoedig zelf, wanneer zij zien, dat het burgerlijk staatsapparaat optreedt naast hun werkgever en tegen hun eisen.

De politieke aard van iedere staking, zelfs indien de stakers alleen maar eisen stellen,

die op hun beroep betrekking hebben, komt duidelijker naar voren in perioden, wanneer de bourgeoisie in grote moeilijkheden verkeert, in tijden van economische crisis en politieke onbestendigheid. Dan voegen de eisen van de bedrijfstak zich bij de verlegenheid, waarin de kapitalisten verkeren, en zij kunnen hun weerslag hebben op alle of bijna alle takken van de kapitalistische productie, waardoor de economische crisis verergerd wordt. Maar indien de staking op zichzelf, als uiting van de proletarische strijd, een groot aantal proletariërs meesleept, verhoogt zij de politieke onbestendigheid en brengt een zware slag toe aan het heersers-apparaat der bourgeoisie.

Dat gebeurt op het ogenblik. Iedere grote staking van de laatste jaren is zeer zeker uitgebroken om de inwilliging van eisen. Maar omdat ze uitbraken in een tijd, waarin de imperialistische bourgeoisie tot elke prijs moet rationaliseren en extra-uitbuiten, met het oog op de imperialistische oorlog, en de verzetscapaciteit en het tegenoffensief van de arbeidersklasse moet breken, is elk van deze stakingen een grote politieke slag geweest.

De strijdbaarheid van de stakers is altijd een voorwaarde voor de doeltreffendheid van de staking. Vanuit dit standpunt bekeken is de staking een overgelijkelijke school voor de klassenstrijd en zij vormt de beste strijders

voor het proletariaat. Wij moeten dan ook bijzondere aandacht wijden aan de politieke en organisatie-methoden, die een maximale uiting van de kracht van het proletariaat waarborgen: voorbereiding en leiding van de staking, verbindingen tussen de massa, haar stakings-comité's, de vakverenigingen, de partij; vorming van beschermingsorganen, enz.

De „Ontroerende herinneringen” van een Marty-Roland in verband met Clemenceau doen de arbeiders van twintig steden of industriële centra van Frankrijk, die vermoord werden door de „Tijger” en zijns gelijken niet herleven. Het geweld in de stakingen wordt niet veroorzaakt door de arbeiders, die „in onwetendheid gehoorzamen aan hun primaire instincten”, zoals het blad van Jouhaux schreef. Het geweld is een maatschappelijk feit, dat voortvloeit uit de verdeling in klassen en het zal niet verdwijnen, voordat de klassen verdwenen zijn. Daarom doen de schijnheilige oproepen tot het gebruik van „meer beschaafde middelen” (de beschaving van tanks en bereden politie) niets anders dan de arbeidersklasse ontwapenen tegenover haar vijand, de tot de tanden bewapende bourgeoisie.

De stakende arbeiders kunnen geen afstand doen van hun collectieve geweld, zonder zichzelf te veroordelen tot machteloosheid en nederlaag. *De staking met „gekruiste armen”*

is een dwaasheid en een fout. Wanneer de stakers de meerderheid van het personeel omvatten, hebben zij gelijk wanneer zij, zo nodig met geweld, de algehele stopzetting van het bedrijf verzekeren en ze mogen een ploeg geronselde onderkruipers niet toestaan de staking te breken. De stakers hebben gelijk, als zij zichzelf en hun leiders beschermen tegen arrestaties, door moedig het hoofd te bieden aan politie-aanvallen.

De Humanité (3-12-1929) heeft een suggestief artikel gepubliceerd uit het werkgeversblad „Het Industriële Noorden“, over de met succes bekroonde staking van Trith-St. Léger, waaruit wij de volgende passage aanhalen:

„ De staking werd algemeen, 3000 arbeiders verlieten de hoogovens, staalsmelterijen en andere afdelingen. De communistische leiders (d.w.z. het stakingscomité; het personeel) verhinderden een hulpploeg de hoogovens te vullen. Gezien de ernstige schade, die dit conflict de maatschappij zou berokkenen, moest de directie een offer brengen door het loon van het gehele arbeiderspersoneel te verhogen.“

De politieke staking

Tot nu toe hebben we het uitsluitend gehad over stakingen, die uitbraken om de inwilliging van eisen van een bedrijfstak.

Hun min of meer duidelijk naar voren tredende politieke karakter staat de stakers zelf niet altijd helder voor ogen. Met de ontwikkeling van het klassenbewustzijn, met de oprichting van de arbeidersorganisaties (vakverenigingen en partij) beginnen politieke stakingen op te komen. D.w.z., stakingen, waarvan de arbeiders zelf bewust het politieke karakter hebben onderstreept door politieke eisen te verbinden aan de economische eisen en zelfs door de politieke eisen op de voorgrond te stellen.

Deze zomer voerden de grondwerkers en de metselaars van Parijs een actie voor de eisen in hun bedrijf. Naar aanleiding van de arrestatie van twee secretarissen, Le Gall en Guillemin, gingen de arbeiders in staking en voegden aan hun eisen toe: „Vrijlating van Le Gall en Guillemin." Voor de bij het conflict betrokken bouwvakarbeiders viel de politieke strijd tegen de burgerlijke Staat en zijn gevangenschappen samen met de daarvan onafscheidelijke economische eis.

Er zijn stakingen, die voor een belangrijk deel en soms zelfs uitsluitend om politieke motieven werden doorgevoerd. In het algemeen

treffen deze stakingen bijna alle bedrijfstakken, zij zijn van korte duur en de meeste zijn een uiting van solidariteit. Wij noemen slechts de Eerste Mei. Ieder jaar voegden de arbeiders bij de fundamentele eis van de 8-uren-dag de politieke eisen van het ogenblik. Zo hebben wij reeds enkele jaren op de Eerste Mei gedemonstreerd voor de verdediging van de Sowjet-revolutie. Voor de oorlog ontketende de C.G.T, verscheidene solidariteitsbewegingen met de strijdende bedrijfstakken, met gevangen arbeiders, of uit protest tegen het vermoorden van strijdende arbeiders tijdens een staking.

Sedert de oorlog zijn er zo verscheidene politieke stakingen geweest, zoals die van 25 Augustus 1922, tegen de moord op de arbeiders van Le Havre, en vooral die van 12 October 1925 tegen de oorlog in Marokko, evenals de talrijke acties van Augustus 1929 voor de verdediging van de Sowjet-Unie.

De algemene staking

Voor de verheffing tot klassebewustzijn van het proletariaat doet de staking meer dan propaganda alleen kan doen. Of zij overwinnen of verslagen worden, de arbeiders geven er zich rekenschap van, dat het doel, het einde van hun strijd niet anders kan zijn dan het

totaal verdwijnen van het regiem van kapitalistische uitbuiting. De gedachte van de algemene staking, als enig en beslissend middel van het revolutionaire proletariaat voor de omverwerping van het kapitalisme, moest wel geboren worden. Het was de aanleiding tot heftige discussies in de arbeidersbeweging tussen de verschillende stromingen en scholen, in het bijzonder tussen de syndicalisten en de sociaaldemocraten.

Wij moeten onderstrepen, dat de formule „algemene staking" slaat op een gezamenlijke beweging van het proletariaat voor politieke eisen en vooral op de eindaanval op het regiem. Bij gevolg moet hier niet gedacht worden aan een bedrijfstak-staking, zelfs niet een van grote omvang, die men al te dikwijls algemene staking noemt, en evenmin aan de solidariteitsstaking van korte duur van de andere bedrijfstakken. In onze communistische pers vindt men al te vaak algemene staking van die of die bedrijfstak, terwijl het alleen maar gaat om algemeen geworden acties in een bedrijfstak, d.w.z. bewegingen, die alle of bijna alle arbeiders van de betreffende industrie omvat.

In Frankrijk vond de algemene staking haar vurigste apostelen. De gedachte van de syndicalisten en van de socialistische politici, die ze ondersteunden, was, dat in de moderne omstandigheden van de kapitalistische

productie en met de groeiende kracht van de arbeidersbeweging de stakingen, doordat ze zich uitbreidden en tenslotte alle bedrijfstakken omvatten, wel moesten leiden tot een grote ineensloring. Het vakverenigingscongres van Bordeaux in 1888 verklaarde: alleen de algemene staking of de revolutie kan de emancipatie van de arbeidersklasse tot stand brengen.

De algemene staking werd ook als middel om de imperialistische oorlog te voorkomen aanbevolen. In de Eerste Internationale vond deze opvatting aanhangers en ze werd weer overgenomen door bekende sociaaldemocraten, waaronder Nieuwenhuis, die haar verdedigde op het congres van de Tweede Internationale.

Natuurlijk werd deze simplistische opvatting van de algemene staking veroordeeld door de sociaaldemocratie, ook door de revolutionaire elementen, die later de communistische internationale zouden oprichten. Het was naïef om zich voor te stellen, dat de hele proletarische massa, plotseling gehoorzaamend aan de oproep tot algemene staking, met gekruiste armen overal het werk zou verlaten en door deze eenvoudige werkweigering de oorlog onmogelijk zou maken of de val van de bourgeoisie zou veroorzaken. Dat betekende, dat men zich overgaf aan een grote illusie t.o.v. de gevolgen van de staking op zichzelf

en vooral t.o.v. de middelen van de bourgeoisie. De utopische en reactionaire geest van de syndicalisten werd volledig onthuld door deze abstractie en deze miskening van de dagelijkse strijd en zijn verbinding met meer beslissende strijd.

De sociaaldemocratie merkte terecht op, dat men zich niet af kon wenden van de kleinste eisen van de arbeidersklasse en de politieke strijd in zijn verschillende vormen niet kon verwaarlozen. Zij drong ook aan op de behoefte aan organisatie en voerde aan, dat het kader en de massa, beter geschoold door de propaganda en beter georganiseerd in de economische en politieke strijd, bekwamer zouden zijn in de eindstrijd, die een gewapende opstand zou zijn.

Tot hier toe allemaal heel juist. Maar in het begin van deze eeuw onthulde de manier, waarop de officiële sociaaldemocratie de bewegingen, in het leven geroepen door de Belgische arbeiders voor de verovering van het algemeen kiesrecht, veroordeelde, en de conclusies, die zij er uit trok, duidelijk de opportunistische geest en dit liet het schandelijke failliet van 2 Augustus 1914 voorzien.

In 1891 en in 1893, de eerste jaren van het bestaan van de Belgische Arbeiderspartij, verwierf het proletariaat, dat geen stemrecht had, door de massa-staking een eerste herziening van de Grondwet en werd het

meervoudige stemrecht verkregen, dat evenwel nog bepaalde groepen uitsloot.

Op 14 April 1902 brak onder druk van de massa, zoals de leiders van de B.A.P. later erkenden, de algemene staking opnieuw uit voor het algehele algemeen kiesrecht. Er waren botsingen met de politie, die talrijke arbeiders doodde en verwondde. Maar de leiders, geschrokken van de beweging, grepen zich vast aan vage parlementaire onderhandelingen om de staking te breken en gaven op de 19e bevel om het werk te hervatten.

Een grote polemiek werd toen gevoerd in de Arbeiders Internationale voor en tegen de algemene staking, op grond van de Belgische ervaring. Rosa Luxemburg b.v. critiseerde terecht de dubbelzinnige, parlementaire en „legalistische" houding van de Vanderveldes en Co., en was op dit gebied van mening, dat de nederlaag van het Belgische proletariaat geen veroordeling inhield van de politieke massa-staking als wapen van het proletariaat, maar dat ze alleen de bekrompen en opportunistische geest van de Belgische leiders onderstreepte.

Daarentegen proclameerden de opportunisten van alle landen, dat de Belgische nederlaag het einde betekende van de revolutionaire actie, en de erkenning van de reformistische actie. Jaurès had reeds geschreven („Petite République", 15-2-1902): „De enige

methode, die het proletariaat overblijft, is die van de wettige organisatie en de wettige actie."

Zijn orthodoxe „tegenstanders" van de Duitse sociaaldemocratie begonnen op hun beurt te verkondigen dat niet alleen de anarchistische opvatting van de algemene staking, het utopische middel voor alle kwalen, maar ook de politieke massa-staking veroordeeld moest worden. De directe strijdmethoden bleken verouderd te zijn en moesten plaats maken voor „de politieke scholing en de organisatie van de arbeidersklasse, die beschouwd worden als de enige zekere voorbereiding voor de verovering van de politieke macht."

Deze zin had, zoals Lenin en de Bolsjewiki wisten aan te tonen, niets verwerpelijks, vooropgesteld, dat de „politieke scholing en de organisatie van de arbeidersklasse" tot stand komen in de directe strijd, dus ook en vooral door de politieke staking. Maar voor de opportunisten betekende dit het afzien van de directe strijd en het verzinken in het parlementaire en democratische moeras.

Bijna op de dag af tien jaar later wierp het Belgische proletariaat zich evenwel in een nieuwe algemene staking, die dit keer 10 dagen duurde. Nogmaals grepen de leiders de eerste gelegenheid aan om een compromis te sluiten en de actie, die ze tot in het oneindige

hadden uitgesteld, stop te zetten. Ditmaal bracht haar krachtige critiek Rosa Luxemburg tot een gedeeltelijke vergissing. Voor haar lag het voornaamste probleem niet meer in de voorwaarden voor de staking zelf, maar in de voorbereiding daarvan. Rosa Luxemburg vergeleek „de fouten van de organisatie" van de leiders met de spontane geestdrift van de massa's en zij trok hieruit niet alleen de conclusie, dat de leiders gesaboteerd hadden, maar ook, dat de lange voorbereiding (deze had negen maanden geduurd en de gehele Belgische Arbeiders Partij, met inbegrip van de coöperaties, gemobiliseerd, omdat de leiders rekening hadden moeten houden met de druk der massa's, die de strijd wilden) schadelijk was, en als gevolg daarvan besloot zij, dat een spontane actie beter was dan een actie, die zorgvuldig wordt voorbereid.

Rosa Luxemburg zag heel goed, dat men vertrouwen moet hebben in de massa's, dat de objectieve voorwaarden leiden tot de revolutionaire actie, en dat onderscheidde haar van de toekomstige sociaal-chauvinisten en sociaal-fascisten, die alles verwachtten van de welwillendheid van de burgerlijke tegenstanders en de volksactie vreesden, maar zij onderschatte het belang van de organisatie voor het tot de overwinning leiden van de massabewegingen, en dat scheidde haar van Lenin en de bolsjewiki.

De bolsjewistische ervaring

Lenin had reeds in 1903 geschreven:

„Men kan zich de revolutie niet in de vorm van een enkele daad voorstellen: de revolutie zal een snelle opeenvolging zijn van min of meer heftige uitbarstingen, afgewisseld door fazen van diepe of minder diepe rust.“

Dit vooruitzicht maakte een veelzijdige actie nodig, waarin de staking en de combinatie van staking met andere vormen van proletarische strijd een grote plaats innamen.

In 1905 schreef Lenin bij het bestuderen van de voorwaarden voor en de aspecten van de dialectische stakingsontwikkeling:

„Het is thans volkomen duidelijk, dat de wederzijdse betrekkingen tussen de economische stakingen en de politieke stakingen de volgende zijn: een werkelijke brede beweging, die werkelijk een massakarakter heeft, is onmogelijk zonder dat deze nauw verbonden zijn, maar de concrete vorm van deze verbinding is eensdeels, dat in het begin van de beweging en tijdens het meeslepen van nieuwe lagen in de beweging, de zuiver economische staking de laatkomers wakker schudt en hen in beweging brengt, dat zij de beweging algemeen maakt en uitbreidt en haar op een hoger plan brengt.“

Daarna belichtte Lenin, tegenover de opportunistische leiders van de Tweede Internationale en hun Russische mensjewistische variëteit, die eigenlijk met hun verkeerde opvatting van de algemene staking iedere revolutionaire actie veroordeelden, de revolutionairen inhoud van de politieke massastaking. De opportunisten herhaalden toen: Generalstreik ist Generalunsinn (algemene staking is algemene onzin). Lenin verwierp de utopische en anarchistische dekmantel, die onder de formule van de algemene staking de onmetelijke revolutionaire capaciteit van de door de politieke staking in beweging gebrachte massa's verborg. Onder zijn invloed kwam het Derde Congres van de Russische Sociaal-Democratische Arbeiderspartij (het eerste bolsjewistische Congres) te Londen bijeen in April 1905, en daar nam het inzake het vraagstuk van de gewapende opstand een resolutie aan, waarin in het bijzonder als middel om hiertoe te geraken op de politieke massa-stakingen gewezen werd.

De revolutionaire helderziendheid van Lenin en van de bolsjewiki bleek al spoedig juist te zijn. De stakingen volgden elkaar op in de grote steden en industriële centra van het oude Rusland. De stakingen braken uit voor economische eisen, vervolgens breidden zij zich uit op grond van politieke eisen. De arbeiders demonstreerden in de steden, ondanks de gewapende macht.

In October 1905 brak een grote algemene staking uit en tenslotte in December ging het proletariaat van Moskou gedeeltelijk tot opstand over. Men weet, dat de revolutie werd neergeslagen. De revolutie van 1905 bewees echter geenszins de ondeugdelijkheid van de bolsjewistische methoden voor de voorbereiding en organisatie van de massa-actie, maar toonde daarentegen de doeltreffendheid daarvan aan.

Gedurende de jaren van depressie handhaafde Lenin de bolsjewistische oriëntatie. En toen de nieuwe aanvalsgolf begon, herinnerde hij nogmaals aan het belang van de stakingen en hun betekenis. In 1912 voerden de arbeiders van een grote onderneming aan de Lena een moedige staking door, die bloedig werd onderdrukt. Lenin zag daarin de dageraad van een nieuwe revolutie. De gebeurtenissen logenstrafden dit niet. In 1913, in begin 1914, aan de vooravond van de oorlog, namen de stakingen toe. Te Sint-Petersburg verschenen zelfs nieuwe barricaden.

Lenin antwoordde toen op de vraag: „Hoe kan de beweging verenigd en uitgebreid worden ?”

„Dit middel is: de revolutionaire staking, de volhardende staking, die overspringt van de ene plaats naar de andere, van het ene deel van het land naar het andere, de telkens herhaalde staking, de

staking, die de achterblijvers opvoedt tot een nieuwe faze van de strijd voor econimische verbeteringen — de staking, die elke daad van geweld, willekeur en misdaad van de tsaar brandmerkt en geselt, de demonstratieve staking, die in de straten van de hoofdstad de rode vlag ontplooit, die in de menigte, in de volksmassa leuzen en revolutionaire eisen slingert."

De politieke massa-staking is niet iets geheel nieuws voor de proletariërs van Frankrijk.

Op 26 Augustus 1922 werden vier stakende arbeiders te Le Havre vermoord. Een grote ontroering maakte zich meester van geheel proletarisch Frankrijk. Onverwijld dreven anarchistische elementen van de Eenheidsbond van Bouwvakarbeiders de communistische of sympathiserende leiding van de C.G.T. tot het afkondigen van een algemene staking van 24 uur. Deze staking werd vastgesteld op 28 Augustus. Het succes was zeer beperkt.

De staking werd aangehaald op het Uitvoerend Bureau van de Communistische Internationale, dat er ernstige critiek op leverde. Maar wat was de inhoud van deze critiek?

Tegen de proteststaking? Helemaal niet. Tegen de overdreven haast en bij gevolg tegen

het rampzalige niet-voorbereid-zijn van de beweging, die een afspiegeling was van de syndicalistische mentaliteit. De arbeiders uit verschillende centra vernamen het bevel tot staking eerst op de dag der staking zelf en zelfs een dag daarna.

De oproep tot politieke proteststaking was juist, maar zij had voorbereid moeten worden en men had niet alleen op de spontaniteit mogen rekenen. De Communistische Partij had deze politieke actie, in samenwerking met de eenheidsvakbonden, moeten organiseren en leiden. Welnu, er werd tot staking besloten, zonder dat de Partij zelfs maar was gewaarschuwd. Men eiste eenvoudig de beschikking over de Humanité, het Centrale Orgaan van de Partij. Deze partij- vijandige houding, die tegengesteld was aan de belangen van de arbeidersbeweging, van de syndicalisten, die toentertijd de leiding hadden van de Bouwvakarbeidersbond, was niet verwonderlijk. Maar het ergste is, dat deze houding ondersteund werd door elementen, die beweerden communisten „te zijn en die zelfs bij de Partij waren aangesloten. Op het Congres van Parijs ontzegde een afgevaardigde de Partij het recht in te grijpen in de beweging, anders dan als hulpkracht, die zich slechts had bezig te houden met ondergeschikte bezigheden, die men hem eventueel zou willen opdragen.

De staking van 12 October 1925 tegen de oorlog in Marokko was van meer belang. Het idee van de vier-en-twintig-urige staking werd naar voren gebracht op de arbeiderscongressen, die te Parijs en in de grote centra van de beweging werd toevertrouwd aan een Centraal Actie-comité, dat in deze periode de strijdeenheid tot stand bracht tussen de Partij, de C.G.T. en de andere grote organisaties van het revolutionaire proletariaat. Maar ditmaal kwam de Partij werkelijk in de strijd naar voren. Zij lanceerde de voornaamste politieke eisen, zoals de evacuatie van Marokko en verbroedering (men beging zelfs in deze tijd de fout de eisen van de Partij als voorwaarde te stellen voor het deelnemen aan het Actie-comité). De arbeiderscongressen gaven ook het wachtwoord uit voor de organisatie van Comité's voor proletarische eenheid, die de strijd voor de onmiddellijke eisen in de bedrijven moesten verbinden aan de algemene strijd tegen de oorlog in Marokko. Het congres van de C.G.T. hechtte zijn goedkeuring aan de oproep tot 24-urige staking.

Besloten werd de staking op 12 October te doen plaatsvinden. Bijna een miljoen arbeiders staakten. In de Parijse voorsteden heerste een feitelijke staat van beleg. Een jonge proletariër van vijf-en-twintig jaar, Sabatier, werd vermoord bij de ingang van een fabriek

te Suresnes door een employé van de werkgevers, die door de burgerlijke rechtbank werd vrijgesproken. Te Saint-Denis ontstonden heftige botsingen met de gemeentelijke politie en de garde républicaine; het verkeer lag verscheidene uren stil. Te Parijs kwamen talrijke ongeregelheden voor, waarbij de vijandschap van de politie zich vooral tegen de strijdende arbeiders keerde.

De staking van 12 October was een grote politieke veldslag. Zij plaatste het proletariaat van het moederland aan de zijde van de koloniale slaven in een gemeenschappelijke strijd tegen het imperialisme.

Vanuit een politiek standpunt toonde de staking van 12 October nog duidelijker dan voorheen, dat de sociaaldemocratie een imperialistische politiek voerde; de sociaaldemocratische kaders sloten zich aan bij de bourgeoisie in een poging om de staking te verhinderen en later om te trachten de omvang en de draagwijdte ervan te verminderen. Ze veroorzaakten ook een differentiëring in de revolutionaire organisaties en een heilzame verwijdering van de sociaal-imperialisten uit de rijen van de Communistische Partij.

Organisatorisch openbaarde de staking van 12 October grote zwakten: een onvoldoende, ofschoon langdurige campagne voor het totstandkomen van de staking, daarna overhaasting van de actie; onvoldoende werk voor de

oprichting van de Comité's voor proletarische eenheid; het uitblijven van werk door de vakverenigings-fracties, ofwel totale afwezigheid van deze fracties. Daarentegen kon op de credit-zijde ingeschreven worden de algehele staking in de bedrijven, waar een cel gewerkt en een vakbonds-fractie gefunctioneerd had en vooral in de beroepen, waar men de economische eisen had weten te verbinden aan de algemene eisen van het Comité van Actie.

Uit het standpunt van de revolutionaire tactiek, toonde tenslotte de dag van 12 October de doeltreffendheid aan van gecombineerde acties, vanaf de staking tot de straatdemonstratie, met of zonder verbod van de regering.

De eerste Augustus 1922

Op de eerste Augustus was het doel van het proletariaat, opgeroepen door de Communistische Internationale, de demonstratie tegen de imperialistische oorlog en voor de verdediging van de U.S.S.R. Het verband, dat gelegd werd met de onmiddellijke eisen, onderstreepte nog sterker het diepe politieke karakter van de voornaamste eis en de eis, die onmiddellijk daarop volgde: de strijd tegen de sociaaldemocratie.

De vormen van de demonstratie van de eerste Augustus waren velerlei. De doeltreffendste is de staking geweest. Honderdduizenden proletariërs voerden op 1 Augustus de belangrijke politieke massa-staking door. De staking was bijna geheel voor de mijnwerkers; de bouwvak-, metaal- en textielarbeiders brachten grote bataillons van stakers op. Ook de arbeiders van de overheid hebben, hoewel nog in beperkte mate, aan de politieke staking deelgenomen.

Verre van rustig thuis te blijven, demonstreerden de stakers in de straten en leverden heftige strijd tegen de politiemachten. De demonstraties begonnen zelfs in de fabrieken en de strijd tegen de geuniformeerde politie werd tot in de bedrijven gevoerd, Er deden zich gevallen van verbroedering tussen stakers en soldaten voor, in het bijzonder te Troyes, Sète en Anzin.

Wat de grootste betekenis gaf aan de politieke staking van 1 Augustus en andere revolutionaire strijdmethoden, waarmee deze gepaard ging, was het feit, dat ze doorgevoerd werden in de omstandigheden van een uitzonderings-regiem, waarmee de bourgeoisie het hoofd trachtte te bieden aan het revolutionaire proletariaat, hetgeen bewees, dat de massa-actie tegen het imperialisme in een hogere faze was overgegaan.

De politieke staking van 1 Augustus is

doorgevoerd tegen de coalitie van regering, werkgevers en sociaal-fascisten in. De burgerlijke regering heeft voor de eerste maal over het gehele land nieuwe formaties voor geval van burgeroorlog gemobiliseerd; zij gaf bevel tot een openlijke militaire bezetting van de industriële centra. De burgerlijke pers ageerde op alle mogelijke manieren tegen het communisme. Maar het was de sociaaldemocratie, die de ideologische argumenten tegen de communistische „putsch" leverde, die hand in hand met de regeringskliek een afgrijselijke campagne van laster en politie-kletspraatjes inzette tegen de Communistische Partij en haar leiders.

De politieke staking heeft het mogelijk gemaakt de opportunisten in de Partij en hun vrienden in de C.G.T. te ontmaskeren. De leiders van sommige eenheidsvakbonden gingen zelfs over tot directe sabotage van de „communistische staking". Terwijl in de Partij de „legalistische" en passieve elementen zich blootgaven en zich de verontwaardiging op de hals haalden van de strijdbare elementen van de sympathiserenden, die vurig deelnamen aan de actie van 1 Augustus.

Het is van groot belang vast te stellen, dat het voor het succes van de politieke staking noodzakelijk is, de kleinste eisen te verbinden aan de voornaamste politieke leuzen. Overal waar deze verbinding op bevredigende

wijze tot stand kwam, was de staking bijna algemeen. Zo blijkt, dat de politieke massa-staking, verre van te leiden tot miskenning en onderschatting van de gedeeltelijke economische eisen, integendeel vereist, dat deze volkomen worden uitgewerkt en verbreid, en dat men deze moet weten te verbinden aan de meer algemene doeleinden van het proletariaat.

De eerste Augustus heeft het bewijs geleverd voor de groeiende invloed van de Communistische Partij, voor de erkenning van haar leidende rol in de strijd, dus bijgevolg voor de reeds grote politieke rijpheid van grote lagen van de arbeidersklasse. Onder invloed van de objectieve en subjectieve factoren, heeft een aanzienlijk aantal proletariërs zich praktisch de politieke massa-staking eigen gemaakt.

Tenslotte heeft de actie van 1 Augustus de waarde doen uitkomen van de politieke massa-staking gecombineerd met andere strijdvormen,, in de eerste plaats de fabrieks- en straatdemonstraties. Men heeft gezien hoe de fabriek werkelijk de operatiebasis was van het revolutionaire proletariaat, de spil van zijn actie, hoe het daarvan uitging bij het vormen van een hecht front tegen de politie aanvallen en voor het veroveren van de straat.

Maar men heeft ook gezien hoe belangrijk

de organisatieproblemen zijn. Het initiatief van de massa toonde een verbazingwekkende verscheidenheid; het ontplooidde zich vooral daar, waar de organisatie er de grondslagen voor gelegd had, het heeft nergens de afwezigheid van organisatie geheel kunnen vervangen. Twee hoofdvraagstukken komen naar aanleiding hiervan naar voren: 1e. de verzameling van de arbeiders in het bedrijf in een grote organisatie, die actief de staking voorbereidt en het slagen ervan waarborgt; dat was de rol, die toebedeeld was aan de Comité's van 1 Augustus, waarvan er slechts weinig werkelijk tot stand waren gekomen; 2e. de vorming, met behulp van de strijd-comité's, van groepen voor de verdediging van de arbeiders, voor de organisatie van het neerleggen van het werk, de bescherming van arbeidersoptochten en de strijd tegen de politie.

Wij hebben getracht van het vraagstuk van de „politieke massa-staking" dit korte historische en kritische overzicht te geven, zonder de pretentie te hebben, over dit zo grote onderwerp het laatste woord te hebben gezegd.

Verklarende woordenlijst

Abstract

losgemaakt van de werkelijkheid, het tegenovergestelde van concreet.

Aspect

een bepaalde kant van een zaak, gezichtspunt.

Initiatief

eigen aandrang — ondernemingsgeest.

Legalistisch

wettelijk.

Objectief

buiten ons bestaande.

Pretentie

aanspraak, aanmatiging.

Putsch

poging tot een staatsgreep.

Subjectief

persoonlijk, tegenstelling van objectief.

Utopie

door de fantasie ontworpen toekomstbeeld der maatschappij voor welks verwerkelijking de voorwaarden in de werkelijkheid ontbreken.

Utopisch

is dus iets wat onder de bestaande voorwaarden en toestanden niet te verwerkelijken is.

Variëteit

soort, verscheidenheid, afwijkende vorm.

De samenstelling van de cursus
„Het vraagstuk van de vakbeweging”

- * 1. **De rol van de vakverenigingen in de kapitalistische maatschappij** door I. Borsjtsjenko. (Overgenomen uit Kwartaal nr. 4).
- * 2. **Lenin en Stalin over de vakbeweging in het imperialistische tijdperk** door I. Borsjtsjenko. (Overgenomen uit Kwartaal nr. 5).
- 3. **„De partij”** door J. Stalin — Uit: Stalin, Keuze uit zijn werken, deel I, bladz. 81, Uitgave Pegasus 1951.
- * 4. **„De klassenstrijd”** door J. Stalin.
- 5. **Moeten de revolutionairen in reactionaire vakverenigingen werken?** Uit: W. I. Lenin: „De linkse stroming”, bladz. 31, Uitgave Pegasus 1952.
- * 6. **De strijd om de lonen en het wetenschappelijk socialisme** door Roger Garaudy. (Overgenomen uit Kwartaal nr. 3).
- 7. **Het gedeelte over de vakbeweging uit de rede van P. de Groot in de partijbestuurszitting van 3 Juli 1952. Zie Politiek en Cultuur van November 1952. En de Congresrede van G. Wagenaar.**
- * 8. **De politieke massastaking** door Maurice Thorez. (Overgenomen uit Kwartaal nr. 7).
- 9. **Strijd!** Beknopte beschouwing van het Verbondsbestuur der E.V.C. (brochure).

Verder wordt de deelnemers geadviseerd om bij dit studieplan de roman te lezen van André Stil „De eerste stoot”, uitgave Pegasus 1953.

De met een * gemerkte nummers verschijnen in een speciale uitgave tegen de prijs van 15 cent per stuk bij uitgeverij Pegasus, Leidsestraat 25, Amsterdam.

UITGEVERIJ „PEGASUS” AMSTERDAM

15 CENT